

Πώς οι Ρωμαίοι διέγραφαν ανθρώπους από την Ιστορία!

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Η καταδίκη της μνήμης

μνήμης» (*damnatio memoriae*) ήταν μια

που οι Ρωμαίοι προόριζαν για εκείνους που

ήθελαν για κάποιο λόγο να ατιμάσουν. Στο πλαίσιο αυτής, γινόταν οποιαδήποτε προσπάθεια χρειαζόταν προκειμένου να εξαφανιστούν όλα τα στοιχεία, που αποδείκνυαν την ύπαρξη του κάθε τιμωρημένου.

Η **Damnatio memoriae** είναι λατινική φράση, που σημαίνει στην κυριολεξία «καταδίκη της μνήμης» και αναφέρεται στην επίσημη κύρωση μια πολιτείας που αποσκοπεί στο να ακυρώσει κάθε ίχνος του ατόμου από τη ζωή του, σαν να μην είχε υπάρξει ποτέ, προκειμένου να διατηρηθεί η τιμή της.

Σε μια πόλη, όπως π.χ. η Ρώμη που πρόβαλε την κοινωνική εμφάνιση, τη δικαιοσύνη την ευπρέπεια και την υπερηφάνεια ήταν μια πραγματική και θεμελιώδης απαίτηση του πολίτη, ίσως η πιο αυστηρή τιμωρία. Ο Δομιτιανός κατεχόμενος συνεχώς από το φόβο της ανατροπής του κατέφυγε άκριτα σε καταδότες, εκτελέσεις και εξορίες. Οι φιλόσοφοι κάθε είδους διατάχθηκαν να εγκαταλείψουν πρώτα τη Ρώμη και ύστερα το ιταλικό έδαφος το 89 και το 95, ενώ μεγάλη δίωξη υπέστησαν και οι χριστιανοί. Δημιουργήθηκε έτσι ένα φοβερό κλίμα τρομοκρατίας, που στο τέλος ανησύχησε ακόμη και τους ίδιους τους στενούς συνεργάτες του που συνωμότησαν με τη γυναίκα του Δομιτία Λογγίνα και τον δολοφόνησαν, αναφέρει η [Wikipedia](#).

Οι ειδικοί γνωρίζουν μια σειρά περιπτώσεων επιφανών προσώπων, στους οποίους επιβλήθηκε μεν η «καταδίκη της μνήμης», όμως υπάρχουν αρκετά στοιχεία γι' αυτούς.

Η «καταδίκη της μνήμης», όπως αναφέρει δημοσίευμα της ιστοσελίδας Today I Found Out, κανονικά προοριζόταν για γερουσιαστές και αυτοκράτορες, των οποίων οι πράξεις δεν έκαναν καλό στη Ρώμη, ή που διέπραξαν προδοσία ή άλλα σοβαρά εγκλήματα.

Στις μεθόδους, που χρησιμοποιούνταν για να σβηστεί κάθε ίχνος ιστορίας του συγκεκριμένου κάθε φορά ατόμου, περιλαμβάνονταν τα εξής: σβήσιμο του ονόματός του από όλα τα επίσημα αρχεία, κατάσχεση της περιουσίας του και καταστροφή ή παραποίηση οποιουδήποτε αντικειμένου (π.χ. άγαλμα, τοιχογραφία, κείμενα κ.τ.λ.) είχε οποιαδήποτε σχέση με αυτόν.

Αν το άτομο είχε ήδη πεθάνει, τότε η διαθήκη του ακυρωνόταν και ο τάφος του καταστρεφόταν.

Ο ρωμαίος αυτοκράτορας Μαξέντιος τιμωρήθηκε με *damnatio memoriae* το 312 μ.Χ. από τον αυτοκράτορα Κωνσταντίνο, όμως οι ιστορικοί του σήμερα γνωρίζουν αρκετά γι' αυτόν.

Ο πατέρας του Μαξέντιου, Μαξιμιανός, είχε τιμωρηθεί κι αυτός με «καταδίκη της μνήμης» το 310. Όμως, ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος άλλαξε γνώμη, κάτι που αποθέωσε τον Μαξιμιανό στα μάτια του λαού.

Κάτι που ενδεχομένως ο ίδιος να απολάμβανε αρκετά, αν ο Κωνσταντίνος δεν τον είχε εξαναγκάσει να... αυτοκτονήσει, προσθέτει το δημοσίευμα.

Ένας αυτοκράτορας που σώθηκε, μάλλον απροσδόκητα, από την ίδια μοίρα ήταν ο Καλιγούλας.

Όταν ο Καλιγούλας δολοφονήθηκε το 41 μ.Χ. ο διάδοχός του αυτοκράτορας Κλαύδιος σταμάτησε αμέσως τις προσπάθειες της Γερουσίας να... απαλλάξουν την ιστορία από τη μνήμη του ανιψιού του.

Πρόκειται για μια ιδιαίτερα σημαντική περίπτωση, για την οποία είναι γνωστό ότι η απόφαση να προσπαθήσουν να εξαλείψουν τον Καλιγούλα από την ιστορία επηρεάστηκε σε μεγάλο βαθμό από την κοινή γνώμη, γεγονός που υποδηλώνει ότι η λαϊκή γνώμη έπαιζε σημαντικό ρόλο στην επιβολή της συγκεκριμένης τιμωρίας.

Ίσως μία από τις πιο σκοτεινές περιπτώσεις ήταν η ιστορία του Πούμπλιου Σεπτίμιου Γέτα, ο οποίος δολοφονήθηκε μέσα στα χέρια της μητέρας του, ύστερα από εντολή του μεγαλύτερου αδερφού του, Καρακάλλα.

Μετά τη δολοφονία ο Καρακάλλας επέβαλλε *damnatio memoriae* στο νεκρό

αδερφό του, διατάζοντας την απομάκρυνση του ονόματος του από όλες τις δημόσιες επιγραφές. Ο ίδιος επέβαλλε την ίδια τιμωρία σε άλλους 20.000 ανθρώπους.

Η «εκκαθάριση» εναντίον του αδερφού του ήταν εκτεταμένη, με αποτέλεσμα να «επιζήσουν» ελάχιστες εικόνες του Πούμπλιου Γέτα.

Ωστόσο, αυτό από το οποίο ο Καρακάλλας δεν κατάφερε να απαλλαγεί ήταν τα εκατομμύρια νομίσματα που έφεραν το πρόσωπο του αδερφού του, και τα οποία κυκλοφορούσαν ελεύθερα στην αυτοκρατορία του.

Επιπλέον, λόγω της δημοφιλίας του Πούμπλιου Γέτα στο λαό της Ρώμης, ο Καρακάλλας αναγκάστηκε να προσφέρει μια πλούσια κηδεία στο δολοφονημένο αδερφό του.

Πηγή: cytoday.eu